

POHODIČKA

Časopis Zariadenia sociálnych služieb Pohoda seniorov, n. o.

č. 4/2021

Tento projekt sa uskutočnil vďaka podpore Nadácie SPP

Nehovor, že nemôžeš, keď nechceš. Veľmi rýchlo prídu dni, keď to bude oveľa horšie – budeš chcieť, ale už nebudeš môcť.

Jan Werich

OBSAH

3 - 4 Príhovor

5 - 8 Naše aktivity

9 - 10 Žijú medzi nami

11 - 12 Spoločenská kronika

13 - 14 Z histórie Vianoc

15 Trocha poézie

Redakcia:

Šéfredaktor: PhDr. Ľubomír Trefný

Redaktori: Anna Trefná, Mgr. Katka Marsovszka, Mgr. Beáta Lisoňová (za personál)

Časopis neprešiel jazykovou úpravou

MOTTO:

„Keď sa človek rozhodne stať sa zdravotnou sestrou, urobí to najdôležitejšie rozhodnutie vo svojom živote – obetuje svoju energiu, ochotu a lásku pre dobro druhých.“

(Margaret Harvey)

Vážené klientky, vážení klienti,

v prvom rade mi dovoľte zaželať vám do nového roka 2022 predovšetkým pevné zdravie, množstvo lásky od svojich blízkych, a veľa dobrej nálady. Máme za sebou naozaj ťažký rok, podobne ako rok 2020, poznačený pandemiou Covid 19. Rok strachu o seba, svojich priateľov a známych, rok zákazov vychádzania a zákazu návštev v našom zariadení, rok niekoľkonásobných testovaní. Žiaľ, vírus je tu s nami a nechce sa mu od nás preč. Napriek tomu však musíme mať vieru a výdrž, situácia sa určite raz zlepší. Momentálne prechádzame pomyselnou búrkou, no ani v prírode neprší večne.

Nekazme si však vstup do nového roku negativizmom. Rok 2021 nebol len o pandémie. V našom zariadení sa toho udialo mnoho dobrého, krásneho, nezabudnuteľného. Spomedzi všetkých aktivít musím vyzdvihnúť napríklad každodennú rozcvičku, ktorá nás všetkých nabíja energiou, spomeniem tiež muzikoterapiu, biblioterapiu či spoločenské hry, ktoré sú prostriedkami utužujúcimi náš kolektív, a tiež prostriedkami, ktoré udržiavajú naše mysle svieže.

Zo spoločenských podujatí by som rada vyzdvihla nedávny koncert pána Banga, ale aj oslavy narodenín našich jubilantov.

Toto všetko, a ešte omnoho viac som si stihla všimnúť a obľúbiť od októbra minulého roku, keď som do Pohody seniorov nastúpila na pozíciu vedúcej sestry. Pravdu povediac som sa do istej miery obávala, nakoľko ide pre mňa o debut v pozícii vedúcej sestry v takomto zariadení, no, našťastie, som do kolektívu, myslím, zapadla pomerne rýchlo.

Po skončení štúdia na vysokej škole v odbore ošetrovateľstvo som vykonávala prácu sestry na oddelení a klinike anestéziológie a intenzívnej medicíny, a taktiež na pozícii vedúcej sestry. Už od malička bolo mojim snom pomáhať slabším a chorým. Napriek tomu, čo všetko sa v spoločnosti v dnešných dňoch deje, som príjemne prekvapená, aká nálada vládne v našom zariadení. Klienti sú väčšinou usmíati, plní pozitívnej energie a entuziazmu. Pevne verím, že tento stav tu zotrvá ešte veľmi dlho a bude narušený iba miestami.

Vážení klienti, urobím všetko pre to, aby som svojimi vedomosťami prispela k stabilizácii vašich zdravotných stavov, svojimi skúsenosťami obohatila aj kolektív sestier a opatrovateliek, a spolu s nimi vám vytvoríme profesionálny personál, na ktorý sa môžete kedykoľvek obrátiť s akoukoľvek otázkou, prosbou, či s akýmkoľvek problémom. Naším cieľom je vytvoriť si s vami úprimný, dôverný a najmä priateľský vzťah. Ráno sme vašimi ošetrovatelkami, na obed sme vašimi priateľmi, a večer takmer rodinnými príslušníkmi poskytujúcimi oporu. Pamätajme, že iba úprimný vzájomný vzťah z nás urobí prosperujúci kolektív.

Na záver pripájam krátky úryvok z Legendy o stvorení zdravotnej sestry.

Keď Boh tvoril zdravotnú sestru, pracoval ešte aj na druhý deň v nadčasových hodinách. Tu sa objavil anjel a povedal: „Pane, už dlho pracuješ na tomto modeli.“ Boh mu odpovedal: „Videl si dlhý zoznam špeciálnych želaní na objednávke? Zdravotná sestra musí byť produktívna, ľahko formovateľná, ale nie z plastu. Má mať nervy ako povrazy a široký chrbát, na ktorý sa dá všetko naložiť, ale pritom má byť jemná, aby sa v malých služobných miestnostiach cítila dobre. Musí naraz robiť päť vecí, a ešte vždy mať jednu ruku voľnú!“ Anjel pokrútil hlavou a hovorí: „Šesť rúk? To sotva pôjde!“ Boh vážnym hlasom odpovedal: „Väčšmi ma bolí hlava z troch párov očí, ktorými uvidí cez všetky steny, aby mohla počas nočnej služby opatriť naraz dve oddelenia. Ďalší pár očí by mala mať vzadu na hlave, aby mohla vidieť to, čo by sa chcelo skryť, a čo musí bezpodmienečne vidieť. A, prirodzene, jeden pár vpredu na tvári, ktorým by sa pozerala na pacientov s výrečným výrazom v očiach: Rozumiem vám, som tu pre vás...“ Anjel ho potiahol za rukáv a hovorí: „Chod spať, Pane, a ráno pracuj ďalej!“ Boh mu odpovedal: „Nemôžem... Teraz som prišiel na to, že nemá byť nikdy chorá a musí sa sama uzdraviť. Musí chápať, že desať izieb so štyridsiatimi pacientmi je desať pracovných miest, ale znamená v skutočnosti len päť sestier. Má mať radosť zo svojho povolania, ktoré si všetko žiada, ale je málo platené, musí pracovať v striedajúcich sa službách a byť spokojná s malým počtom voľných víkendov!“ Anjel pomaly obišiel model zdravotnej sestry. „Materiál je priveľmi mäkký,“ vzdychal. „Ale zato pevný,“ odpovedal Pán. „Neveril by si, čo všetko vydrží.“ Na otázku, či vie aj myslieť, odpovedal so stvoriteľskou hrdosťou: „Nielen myslieť, ale aj usudzovať a robiť kompromisy.“ Anjel sa dotkol tváre modelu: „Tu je trhlina, Pane. Vložil si veľa, priveľmi veľa do tohto modelu.“ Na to Boh zamyslene odpovedal: „To nie je trhlina, to je slza. Tečie pri smútku, sklamaní, bolesti, osamelosti alebo i radosti. Slza je pretekajúci ventil.“

**Mgr. Rita Takáčová,
vedúca sestra**

-o-

Vianočka ako symbol Vianoc

Vianočka je pokrm, ktorý celkom určite pozná každý z nás. Napadlo vám však niekedy uvažovať nad tým, z čoho odvodzujeme jej názov, a čo symbolizuje?

Vianočka má svojím tvarom pripomínať malého Ježiška zabaleného v perinke, preto je symbolom nového života a plodnosti.

Správne sa pletie z deviatich prameňov. Dolné štyri symbolizujú štyri živly – oheň (slnko), vodu, zem a vzduch.

Tri prostredné pramene predstavujú rozum, cit a vôľu človeka.

Dva vrchné pramene sa upínajú k tomu, čo vedie človeka najvyššie, teda k poznávaniu a láske.

Naše aktivity

Príchodom jesene a októbra - mesiaca úcty k starším sme pripravili oslavu a uctili sme si našich klientov pri kávičke, hudbe a dobrom koláčiku, pretože nám ešte stále

majú čo dať a odovzdať, za čo im patrí veľké ďakujem.

Pravidelne organizujeme aj naše spoločné aktivity ako muzikoterapia, kino Pohodička, snoezelen, RHB cvičenia, tvorivá dielňa, biblioterapia pri, ktorých

zažívame mnoho nezabudnuteľných chvíľ.

V mesiaci november si pripomíname sviatok všetkých svätých, ale zaspomíname si aj na príbuzných, priateľov a známych, ktorí už nie sú medzi nami. V našom zariadení sme si spolu s klientmi pri pietnom oltári uctili pamiatku zosnulých modlitbou a zapálením sviečok a kahancov.

V novembri sme nezabudli ani na našich jubilantov, ktorým zo srdca želáme len to najlepšie, najmä veľa zdravíčka! Potešili sme ich kvetinou a vynikajúcou tortou.

December je u nás v zariadení plný zážitkov a prekvapení. Prípravy na Vianoce boli v plnom prúde, stavanie vianočných stromčekov, vianočná výzdoba, a predovšetkým naše vianočné pečenie vynikajúcich medovníkov.

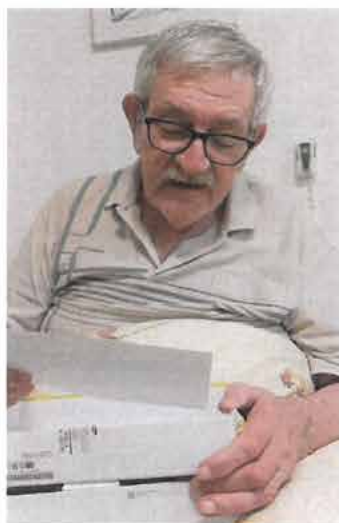
Šiesteho decembra k nám ako každý rok zavítal Mikuláš spolu so svojimi anjeli a čertom. Všetkých klientov potešil sladkým balíčkom a vyčaril im

úsmev na tvári.

Každý rok sa naše zariadenie zapojí do projektov ako sú: Vianočná pošta, ktorú dostávajú klienti od žiakov ZŠ z celého Slovenska, za čo im srdečne ďakujeme.

Akcia nazvaná Vianočný zázrak obdaroval našich dvoch klientov pána Trefného a pani Kardošovú, ktorí boli nadšení a veríme, že svoje darčeky naplno využijú.

Projekt nazvaný: Koľko lásky sa zmestí do škatule od topánok, neobišiel ani naše zariadenie, a mnohých klientov škatuľa plná rozličných dobrôt potešila, čo bolo vidno aj na ich rozžiarených tvárach. Ďakujeme.

Ako každý rok bolo dôležitou udalosťou aj vianočné posedenie pri sviatočne prestretom stole, na ktorý sme naservírovali vianočný obed. Úžasnú a pohodovú atmosféru nám spríjemňoval svojim vystúpením pán Bango, a jeho skvelý hudobný program. Poďakovať by sme sa chceli aj za krásne vianočné balíky, ktoré potešili každého klienta.

Na záver roka 2021 sme pre klientov pripravili silvestrovské posedenie. Pod tradičným názvom Čaj o piatej sme sa stretli deň pred Silvestrom, aby sme si detským šampanským spoločne pripili na nový rok, a zaželeli sme si, aby bol lepší ako ten starý.

Želáme Vám, milí naši klienti a zamestnanci, aby rok 2022 bol rokom návratu k starým časom a k bežnému životu.

Sociálny úsek

-X-

Odkaz Karola Gotta

Je priam neuveriteľné, že v októbri uplynuli už dva roky odo dňa, keď nás navždy opustil národný umelec Karel Gott. Mnohí sme ho mali radi a jeho piesne budú zniet' ešte dlhé desaťročia. Prečítajte si slová, ktoré napísal na nemocničnej posteli.

V tme sa pozerám na zelené svetlá strojov, ktoré ma udržujú pri živote a počujem ich mechanické bzučanie. Cítim, ako sa blíži dych boha smrti. Teraz už viem, že keď nakumulujeme dostatočné bohatstvo, aby nám vydržalo na zvyšok života, mali by sme sa usilovať aj o niečo ďalšieho, čo s bohatstvom nesúvisí.

Aká posteľ je najdrahšia na svete? Tá nemocničná. Môžete zamestnať niekoho, kto bude riadiť vaše auto, niekoho, kto pre vás bude zarábať peniaze, ale nikdy nemôžete najat' niekoho, kto by za vás niesol vašu chorobu. Stratené materiálne veci možno nájsť. Ale je tu jedna vec, ktorú nemožno nikdy nájsť v prípade straty: A tou je život. Keď ide človek na operačnú sálu, uvedomí si, že existuje jedna kniha, ktorú má ešte dočítať: Kniha zdravého života. Bez ohľadu na štádium života, v ktorom sa nachádzate, bude každý z nás raz čeliť dňu, keď sa opona zatiahne. Ochraňujte lásku k vašej rodine, lásku k svojmu partnerovi, lásku voči svojim priateľom. Majte sami seba radi a s láskou opatrujte ostatných.

Nemárnite svoj drahocenný čas, kým ste ešte zdraví, nenávisťou a zlobou.

Žijú medzi nami

Existujú povolania, ktorých vykonávanie si vyžaduje oveľa viac, ako osem a pol hodiny pracovného času denne. Nie sú to obyčajné povolania, ale životné poslania, pre ktoré sa človek doslova musel narodiť. Nepochybne medzi ne patrí aj povolanie učiteľa. Práve takémuto povolaniu sa celý život venovala pani **Pavína Kuchtová**. Narodila sa pred osemdesiatimi deviatimi rokmi pod Vihorlatom v Dlhej nad Cirochou (ako pani Kuchtová dodáva: „Je to 570 kilometrov odtiaľto.“), Rodičia boli poľnohospodári a okrem nej vychovali ďalších päť detí. Žiaľ, zo súrodencov zostala už iba ona. Základnú školu absolvovala v rodnej obci, a pôvodne túžila stať sa lekárkou. Dokonca ju po

maturite aj prijali na medicínu, no jej plány sa zmenili, keď jej ochorela mamička, o ktorú sa bolo treba starať. Napokon vyštudovala v Prešove popri zamestnaní psychológiu, pedagogiku a špeciálnu pedagogiku. Práve toto štúdium ju predurčilo na to, aby sa celý aktívny život venovala vzdelávaniu prváčikov v základných školách. Učila vo viacerých obciach na východe Slovenska, napríklad v Snine, Hrabove či Koškovciach.

Učiteľstvo zostalo v rodine aj po tom, ako sa vydala, pretože jej manžel bol takisto pedagóg. Zomrel približne pred dvadsiatimi rokmi. Počas manželstva si postavili domček v Remetských Hámroch a spolu vychovali dvoch synov. Život však dokáže byť veľmi krutý,

„Jeden zo synov bol zverolekár,“ hovorí pani Kuchtová „Sedem rokov pôsobil v Amerike, kde som ho bola aj navštíviť. Po návrate domov sa však stala tragédia - utopil sa v Zemplínskej šírave. Zostali po ňom dve deti.“

Jej druhý syn je lekár a pôsobil ako prednosta traumatologickej kliniky v Trnave, teraz už stojí na čele súkromnej kliniky. Po smrti manžela boli už synovia mimo domu, takže dom v Remetských Hámroch začal byť pre ňu priveľký, sama naň nestačila, a tak sa syn rozhodol predať ho a vziať si ju k sebe. Bývala s ním v Šúrovciach, a keďže jej už ubúdali sily, chodila za ňou opatrovateľka.

„Bola a je to veľmi dobrá žena, Aj sem, do Pohody seniorov, ma chodí navštevovať,“ spomína pani Kuchtová. „Keďže však otehotnela, nemohla sa už o mňa starať, a tak som sa ocitla tu.“

V Pohode seniorov je pani Kuchtová vlastne už druhý raz. Počas prvého pobytu sa jej zdravotný stav trochu zlepšil, doslova sa postavila na nohy, a preto odišla naspäť za synom do Šúroviec. Zlepšenie jej zdravotného stavu však bolo iba dočasné. Dvakrát dokonca prekonala aj mozgovú príhodu, v dôsledku čoho sa jej zhoršil zrak

aj sluch, takže musí používať načúvací prístroj. Pani Kuchtová je tu spokojná s personálom, len k strave má niekedy výhrady, lebo jej stav si vyžaduje prísnu diétu. Medzi jej záľuby vždy patrili najmä ručné práce rozličného druhu. Keď do Pohody seniorov prišla prvý raz, zhotovovala aj postavičky zo šúpolia. Okrem toho s radosťou pestovala kvety, dokonca aj také, ktoré sa u nás bežne nevyskytujú, a tak ich málokto pozná. Chodila aj do spevokolu a má základy hry na akordeóne a na klavíri, čo používala najmä počas vyučovania v škole.

Keď nebola karanténa, chodievali ju sem navštevovať najmä syn a vnuk po tragicky zosnulom druhom synovi, ale, ako sme už spomenuli, aj jej bývalá opatrovatelka a susedia zo Šúroviec. Keďže pani Kuchtová je príjemná spoločníčka, radi si s ňou posedia a podebatujú.

-X-

Murphyho zákony (2)

V minulom čísle sme uverejnili niekoľko tzv. zákonov schválnosti, ktoré sa preslávili pod súhrnným názvom Murphyho zákony. U našich čitateľov mali veľký úspech, preto v tomto čísle ponúkame ešte malé priehrštie tohto zábavného čítania.

- Keď sa cítiš dobre, upokoj sa, ono ťa to prejde.
- Dĺžka minúty závisí od toho, na ktorej strane záchodových dverí práve si.
- Keď prestúpiš do iného radu, ten, ktorý si práve opustil, začne postupovať rýchlejšie.
- Keď sa usiluješ zatĺcť do steny klinec, a on ti spadne na zem, nestrácaj čas hľadaním, pretože ho nenájdeš. Jednoducho si vyzuj jednu topánku, vyzleč ponožku, potom stúp náhodne na akékoľvek miesto izby (bez ohľadu a to, aká je veľká). Klinec určite nájdeš práve tam.
- Nikdy neopakuj úspešný pokus.
- Prvé pred semaforom zastane vždy to najpomalšie auto.
- Chaos vytvára nové pracovné príležitosti.
- Pravdepodobnosť, že sa stane niečo vysoko nepravdepodobné je vždy vyššia, ako ukazujú štatistické výpočty.
- Nikto nie je v skutočnosti taký škaredý, ako vyzerá na fotografii v pase.
- Každý presne odstrihnutý drôt je vždy krátky.
- Alkoholik je človek, ktorý pije viac, ako jeho lekár.
- Zvýšenie platu je vždy práve také, aby vám vzrástli dane, a práve také malé, aby ste ho na čistom plate ani nezbadali.
- Odborná komisia je dvanásť ľudí, ktorí vykonávajú prácu jedného človeka.

NAŠI JUBILANTI

Október

p. Katarína Losonszká - 88. r.

p. Viera Štefániková - 79. r.

p. Ondrej Farkaš - 74. r.

p. Vladislav Kollár - 78. r.

p. Katarína Pappová - 82. r.

p. Zita Pastuchová- 70.r.

November

p. Ľudovít Ochaba - 95.r.

p. Ing. Emil Hrdlička - 89. r.

p. Michal Énekes - 72. r.

p. Igor Botka - 67.r.

p. Ing. Jozef Píš - 83. r.

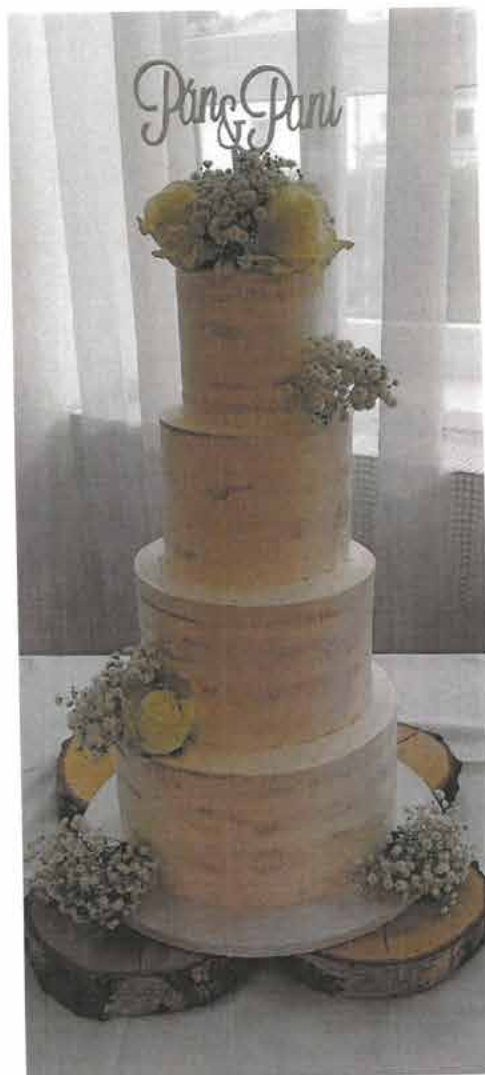
p. Gabriela Šomská- Higgins - 80. r.

December

p. Jozefína Škublová - 91.r.

p. Anna Trefná - 73.r.

p. Miroslav Široký- 67. r.

OPUSTILI NÁS

Október

p. Ján Matocha - 71

p. Mária Kalmárová - 88. r.

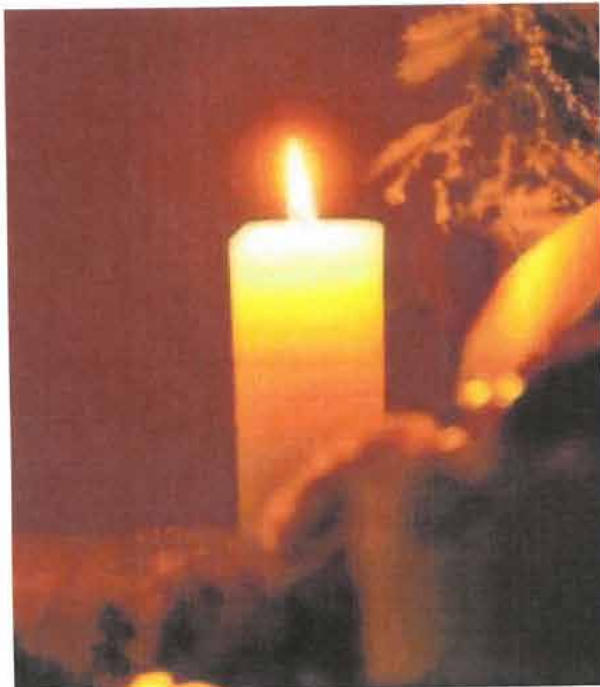
p. Mária Kramplová - 94. r.

November

p.. Jozefa Volnárová - 81. r.

p. MUDr. Katarína Tildyová - 81 r.

p. Katarína Pappová - 82 r.

December

p. Helena Šenkáriková - 84 r.

-X-

Zopár myšlienok

Príroda obdarovala ľudí smiechom, aby im dala náhradu za to, že musia myslieť.

Marcel Pagnol

Priatelia sú dobrá vec. Za predpokladu, že ich nepotrebujeme.

Alexander Roda Roda

Keď ti bude úzko, obráť sa čelom k slnku. Všetky tieňe budeš mať za sebou.

Jan Werich

Z histórie Vianoc

Odkiaľ pochádza vianočný stromček

Z raných čias kresťanstva, keď si nová viera hľadala miesto v srdciach a myšliach pohanov, pochádza legenda o obetnej slávnosti. Starí keltskí kňazi, druidi, verili, že ich bohovia prebývajú v stromoch. Pred jednou duchovnou slávnosťou pripravovali pre bohov krvavú obeť mladého muža. Na udalosti bol prítomný aj kresťanský misionár Winfried, ktorý sa rozhodol zachrániť mladíkovi život. Zhromaždeniu vyrozprával príbeh o narodení Ježiša Krista v Betleheme, o sile dobra, lásky a viery. Pripomenul, že narodenie Ježiša je najvzácnejší dar Božského otca všetkým ľuďom na zemi. Druidi mladíkovi darovali život a pri strome spoločne oslávili narodenie Ježiša v Betleheme.

História vianočného stromčeka, obľúbeného na celom svete, sa začala písať v nemeckom protestantskom prostredí. V 11. storočí sa na mnohých miestach uvádzali chrámové divadelné hry s náboženskou tematikou. Zo začiatku sa hrávali v kostoloch, neskôr sa presunuli pred hlavný vchod kostola. Veľký úspech mala jedna hra, ktorá sa aj rýchlo rozšírila a hrávala sa najmä v predvianočnom období.

Predstavovala pozemský raj, stvorenie prvých ľudí, hriech Evy a Adama a ich následné vyhnanie z raja. Hra sa končila prísľubom Vykupiteľa, ktorý mal raz prísť na Zem. Známy rajský strom, predstavoval v

strede javiska postavený stromček ovešaný ovocím.

Neskôr sa tieto chrámové divadlá prestali uvádzať. Rajský strom ale zostal ako symbol Vianoc, teda symbol príchodu Spasiteľa, ktorý očisťuje ľudstvo z nešťastia spôsobeného práve pri tomto rajskom strome. Rajský strom predstavoval veľmi starú symboliku, ktorá v strome videla znázornenie kozmu a života, a táto predstava sa v biblii objavuje viackrát, strom života v pozemskom raji, strom života v apokalypse a podobne.

Kresťanský pôvod má taktiež symbolika sviečok na vianočnom stromčeku.

Rozsvietené sviečky symbolizujú svetlo sveta - Spasiteľa, ktoré prišlo na svet, aby zahnilo tmu zla, hriechu a pohanstva. Prvé elektrické osvetlenie vianočného stromčeka sa objavilo v Spojených štátoch amerických, a po počiatočnej nedôvere si získalo veľkú obľubu. Iba dva dni pred Štedrým dňom 22. decembra 1882 ho predviedol vynálezca Thomas Alva Edison v Menlo Parku. Autorom reťazí svetielok bol jeho priateľ a spolupracovník Edward H. Johnson.

V domácnostiach sa vianočný stromček začal objavovať v Alsasku v 16. storočí. V 19. storočí sa výraznejšie rozšíril takmer do všetkých kresťanských štátov sveta. Prvá písomná zmienka o stavaní ozdobeného stromčeka pochádza z roku 1507 od kazateľa Geislera z Alsaska. Johann Wolfgang Goethe opisuje stromček u strýka v roku 1765. V roku 1815 sa spomína prvý stromček v Gdaňsku, v roku 1817 vo Viedni, v roku 1819 v Budíne, v roku 1837 v Paríži, v roku 1828 vo Westminsterskom paláci v Londýne a v roku 1833 v Ríme. Pôvod vianočného stromčeka však nie je biblický ani kresťanský - siaha aspoň až k rímskym oslavám slnovratu - Saturnáliám. Akýmsi pokusom o jeho biblické zdôvodnenie boli slová proroka Ozeáša: „Ja som ako zelený cyprus, tvoje ovocie pochádza odo mňa“.

Na naše územie sa tradícia zdobiť vianočný stromček dostala až koncom 18. storočia z Nemecka. Najprv sa udomácnil v mestskom prostredí a až koncom 19. storočia začal prenikať na vidiek. Na východné Slovensko sa dostal dokonca až medzi vojny. Dovtedy sa v izbách vešali rôzne slamené predmety, snopy obilia a zelené vetvičky. Aj stromček býval spočiatku zavesený v kúte alebo v strede izby vrcholcom k zemi. Jednoznačnú príčinu, prečo sa práve ihličnatý stromček stal symbolom Vianoc, nepoznáme. Isté však je, že je s nimi spätý veľmi pevne. Zdobia ho aj ateisti, výnimku tvoria iba Svedkovia Jehovovi, ktorí neuznávajú

žiadne sviatky.

V ľudových obradoch symbolizovala zeleň zrod nového života. Stromy požívali veľkú úctu. Pripisovala sa im schopnosť zaháňať zlých duchov, až do stredoveku sa pod stromy pochovávalo, zelenými vetvičkami sa hľadali poklady a zahánali bosorky. To však súviselo skôr s poverami vo vidieckom prostredí, kam vianočný stromček prenikol až neskôr.

Spočiatku sa stromčeky zdobili skromne, predovšetkým tým, čo ľudia dopestovali v záhradke. Dávali sa na ne aj perníky, domáce pečivo, sušené ovocie alebo podomácky vyrobené ozdoby z papiera, rôzne figúrky zo slamy či z kukuričného šúpolia. Neskôr sa pridali aj háčkované alebo paličkované ozdoby, sviečky či prskavky. Vo východných lokalitách vyjadroval blížiacu sa jar, a preto naň pripevňovali vtáčky zo slamy alebo cesta a vyfúknuté vajčka. Symboliku bohatstva a hospodárskeho zdaru prekryla v niektorých oblastiach liečebná funkcia. Na východnom Slovensku chránil prút z vianočného stromčeka dobytok pred vorožilami - strigami, a zvieratá sa ním vyhánali na prvú pašu.

Trocha poézie

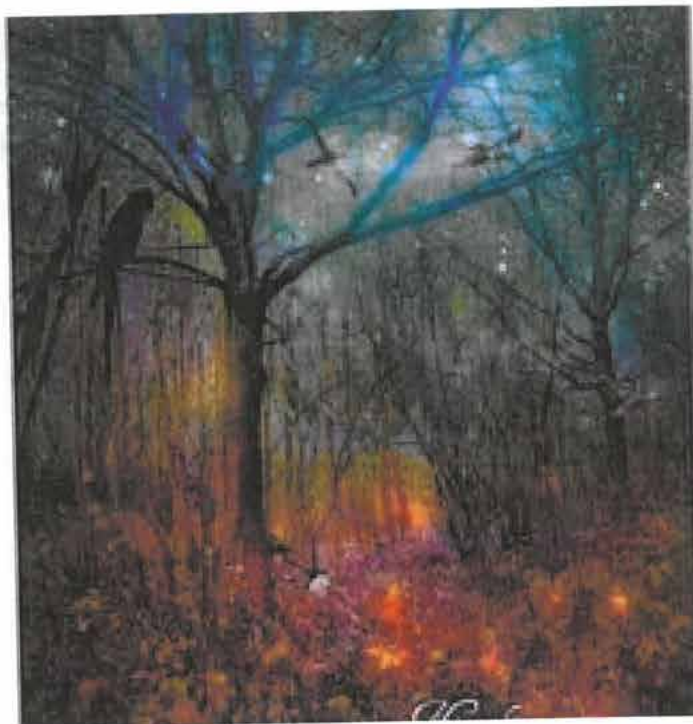
Prečo som tam šiel?

Opustená ako moje detstvo
už sa na ňu vôbec nevmetím
Zostalo mi náhle zvláštne tesno
Na maličkom tichom predmestí

Na predmestí, kde to stále žilo
už sa žiadne dieťa nehráva
Na hojdačke ocitol sa život
aj krásne sny, tie spia v predstavách

Opustená ako moje detstvo
Iba staré múry zostali
S malou slzou postávam tu nesvoj
aj piesok je vlhko ospalý

Na predmestí, kde to krásne žilo
ani neviem, prečo som tam šiel
Zrejme preto, že mi bolo clivo
že zostarol ten môj svetadiel.

(Ilustrácia: Katarína Marsovszká)

(Juraj Soviar, z pripravovanej zbierky Tiger za dverami)

-o-

Odporované zo života

Príde čas, keď tolerancia dosiahne takú úroveň, že sa inteligentným ľuďom zakáže
myslieť, aby sa hlupáci neurazili.

Fjodor Michailovič Dostojevskij

Obávam sa dňa, keď vývoj technológie predbehne vzájomné ľudské vzťahy. Potom
bude mať svet generáciu idiotov.

Albert Einstein

Zlo potrebuje na svoje víťazstvo jedinú vec. Aby dobrí ľudia neurobili nič.

Edmund Burke